

ДОЦЕНТ АТАНАС УЗУНОВ: СОЦИАЛНОТО ПАЗАРНО СТОПАНСТВО И СВОБОДАТА

Социалното пазарно стопанство и ценността на свободата

Откъс от изказването на доц. Атанас Узунов, Стопански факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, на среща с християндемократи от Холандия.

Понятието Социално пазарно стопанство е **единно понятие – свободен и социален стопански ред**. В него социалното се обяснява от разбирането на пазарното стопанство като израз на свободата на човека. В центъра на Ерхардовата концепция стои идеята чрез стопанска и обществена политика **да се засилва човекът**, като се гарантира неговата материална и духовна свобода.

От духовна гледна точка Лудвиг Ерхард разбира Социалното пазарно стопанство като морален вариант на пазарното стопанство – свободата трябва да се свърже с реда и правото, за да цари повече справедливост.

Изходна точка за изграждане на концепцията Социално пазарно стопанство са ценностите. Лудвиг Ерхард приема за абсолютна и най-висша ценност свободата на човека. За него тя е естествено право на личността, което никой не може да ограничава. Ерхард разбира свободата винаги като понятие, изпълнено със социално съдържание – свобода, ориентирана и към другите хора.

Концепцията Социално пазарно стопанство на Лудвиг Ерхард не предлага преразпределение на доходите в полза на слабите слоеве, тя **предлага преразпределение на властта**.

Но в общество, което боледува поради необуздавания и безогледен произвол на груповите и индивидуалните интереси, човекът започва да се превръща в безскрупулен егоист. Изходът според Ерхард е държавата да използва закона и правото, за да наложи ред в стопанството и обществото, ориентиран към общото благо. Следва да се подчертае, че Ерхард не се задоволява с формалната свобода. Според него истинската свобода е възможна само, ако се гарантира нейната материална основа.

Без желанието и волята на гражданина да се справя самостоятелно с житейските си проблеми, Социалното пазарно стопанство не може да съществува. Но държавата трябва да гарантира на

всеки необходимата степен на защитеност и подкрепа спрямо организирани групи по интереси, за да може да активизира неговия граждански кураж да отстоява своята свобода и самостоятелност.

Концепцията на Лудвиг Ерхард Социално пазарно стопанство предлага уникалната възможност за обществено помиряване, основано върху фундамент от общочовешки нравствени ценности и цели, които могат да се одобрят, възприемат и преследват от всеки.

Имаме нужда от разясняване и разпространяване на идеите на Социалното пазарно стопанство, защото тъкмо те ще разбудят съзнанието на българина за ценността на свободата, ще възвърнат неговата вяра в постижимостта на свободата в съвременна България. Нуждаем се от оздравяване на съществуващия обществен и стопански ред. Важното е нашите граждани да осъзнаят, че Социалното пазарно стопанство е единствено сигурният начин, България бързо да се превърне в благосъстоятелна държава. Изграждането на нашето свободно настояще и бъдеще може да бъде завладяваща и вдъхновяваща задача, особено за младото поколение.